

Joep Luitjes

Een plantlijst van vijf A4'tjes

Joep Luitjes is een plantenmens. In zijn tuinen krijgt groen een prominente plaats. Uitzonderlijk in een tijd dat kennis over en variatie in beplanting al jaren onder druk staat. Joep werkt graag met natuurlijk ogende vaste planten en siergrassen. 'Bovenal vind ik het belangrijk dat de beplanting jaarrond boeiend is. In mijn tuinen krijgen alle seizoenen een rol.'

TEKST EMIEL VAN DEN BERG | FOTOGRAFIE JOEP LUITJES

Joep Luitjes is inmiddels 15 jaar werkzaam als zelfstandig tuinontwerper, dit jaar is dus een lustrumjaar. Behalve ontwerper noemt hij zichzelf vooral ook beplantingsspecialist. Planten zijn voor hem essentieel. Daarmee zou je hem een uitzondering kunnen noemen in deze tijd van tuinen vol met niet meer dan lavendel, lampenpoetsgras en hortensia, liefst in zo groot mogelijke vakken. Lekker makkelijk misschien, maar niet echt spannend. Bij Joep gaat dat anders. Deze tuin bijvoorbeeld is voorzien van een plantlijst van vijf A4-tjes, gevuld met namen van bomen, haagplanten, klim- en leiplanten, heesters, vaste planten, bollen en knollen, water- en moerasplanten. Vanwaar die buitengewone interesse in groen? 'Dat is begonnen met mijn ouders die echte natuurliefhebbers waren. We gingen vaak de duinen in en ik vond het fijn om veel buiten te zijn.' Als kind hielp Joep zijn vader vaak in de moestuin. Toen hij ouder werd volgde al snel een baantje bij een tuincentrum. De logische vervolgstap was de groene opleiding Tuin- en Landschapsinrichting bij het tegenwoordige Van Hall Larenstein in Velp. Daarna legde hij de echte basis voor zijn passie: hij werkte een aantal jaren bij

de inmiddels helaas gesloten Kijktuinen Nunspeet. 'Een tuinarchitectenbureau met rondom showtuinen. Daar heb ik heel veel geleerd, omdat we alles ook zelf onderhielden. Daar slurpte ik alle informatie op.'

JARDIN PLUME

Na een aantal jaren wilde Joep zich breder oriënteren, meer zijn eigen visie ontwikkelen en meer praktijkervaring opdoen. Er volgden een paar jaar praktijkwerk bij verschillende hoveniersbedrijven waar hij uiteenlopende functies vervulde. Met al die door de jaren heen opgedane ervaring besloot hij op zijn 30ste onder de bedrijfsnaam Terra Forma-tuinontwerp en beplanting voor zichzelf te gaan; helemaal solo.

Dat planten centraal staan in zijn tuinen is inmiddels duidelijk. Om zijn kennis op peil te houden en op de hoogte te blijven van alle nieuwe ontwikkelingen binnen het sortiment leest Joep tijdschriften, vakbladen en vooral catalogi van specialistische kwekers. 'Die liggen zelfs op mijn nachtkastje.' Is er tijd dan bezoekt hij kwekerijen en tuinen. 'Goed kijken is dan belangrijk. Naar welke planten er staan,

hoe ze worden gecombineerd en hoe ze zich na de bloei ontwikkelen. Zo kom ik steeds opnieuw voor mij nieuwe en onbekende planten tegen die ik in mijn eigen projecten toepas. Daardoor veranderen mijn tuinen steeds enigszins met hun invulling.

Een tuin die veel indruk op hem maakte is Jardin Plume in het Franse Normandië. 'Waarom is moeilijk uit te leggen. Die tuin zit vol met uiteenlopende onderdelen en de beplanting is heel divers. Het klopt allemaal, het is een gevoelskwestie. Uiteraard zijn de beplantingen van Piet Oudolf voor mij ook altijd inspirerend.' Ook als Joep op vakantie is, probeert hij tuinen of kwekerijen aan te doen. 'Mijn vrouw leerde ik kennen tijdens de studie in Velp dus die krijg ik zo mee. Met de kinderen is dat soms wat lastiger.'

SEIZOENBELEVING

We halen de vijf A4-tjes erbij. Seizoenbeleving blijkt een heel belangrijk uitgangspunt. Bij de bomen wordt dat al meteen duidelijk. 'Die bomen geven sfeer en intimiteit. Ze halen de omringende bebouwing wat uit het zicht, waarbij ik bewust gekozen heb voor transparante bomen die beperkt schaduw geven.' Voor voorjaarsbloesem staat er *Malus* 'Evereste', 'een gezonde, ziektevrije sierappel', en *Pyrus salicifolia* 'Pendula'. 'Die *Pyrus* heeft ook nog mooi grijs blad.' In de zomer valt ook het rode blad van *Acer platanoides* 'Royal Red' en het gele blad van *Gleditsia triacanthos* 'Sunburst' op. Die *Gleditsia* heeft weer een mooie herfstverkleuring, net als *Liquidambar styraciflua* 'Worplesdon'. 'Ook de berken, *Betula pendula*, verkleuren mooi geel in de herfst. Ik koos hier voor meerstamige exemplaren met een lage vertakking, die met hun relatief brede kroon goed het zicht op de buurhuizen filteren.' Uiteraard hebben de berken met hun witte stammen ook wintersierwaarde, net als de kolommen van de winterbloeiende *Cornus mas* langs de oprit.

Bij de hagen - 'belangrijk voor de structuur in de tuin' - is er eveneens seizoenbeleving. *Taxus* is jaarrond vrijwel hetzelfde, maar beuk heeft elk seizoen een andere bladkleur. Ook groeien er losse groepen met hulst (met bes in de herfst) en Portugese laurier (met bloesem in het voorjaar) die dienen als neutrale achtergrond van de borders.

Bij de vele heesters wederom elke maand iets interessants. In het voorjaar bloeien er diverse *Rhododendron* en *Cornus kousa* 'Satomi', voor de zomer staan er vlinderstruiken en verschillende soorten hortensia, in de herfst zijn er het verkleurende blad van *Acer palmatum* 'Garnet' en *Hydrangea quercifolia* 'Snowflake' met daarbij de felrode bessen van *Nandina domestica*. En voor de winter, vaak gezien als saaiste tuinseizoen, pakt Joep uit met veel bladhoudende heesters waaronder *Viburnum* 'Pragense' en *Hedera helix* 'Arborescens' met daarnaast winterbloeiers als *Mahonia x media* 'Winter Sun', *Viburnum x bodnantense* 'Charles Lamont', *Stachyurus praecox* en de sterk geurende *Sarcococca hookeriana* var. *humilis*.

GOLVEN VAN SESLERIA

Bij de vaste planten en siergrassen vindt Joep een maximale bloeiperiode belangrijk. 'Daarom plant ik er vaak meerjarige bollen tussen, om de bloei te vervroegen.' De uitge-

breide lijst vaste planten en siergrassen is onmogelijk helemaal onder de loep te nemen, we pakken er een paar opvallende uit. Bij *Veronicastrum* kiest Joep voor stevige cultivars die goed blijven staan zoals *Veronicastrum virginicum* 'Adoration' en 'Lavendelturm'. Van *Phlox paniculata* neemt hij de gezonde 'Blue Evening'. 'Mooi verkleurend in de avonduren.' *Gillenia trifoliata* vindt Joep een probleemloze plant met veel sierwaarde. Hij prijst de herfstkleur, iets dat bij vaste planten vaak amper bekend is. 'Ook *Amsonia tabernaemontana* heeft een mooie herfstkleur en in het voorjaar prachtige zwartpaarse uitlopers. Jammer is dat de groei in de beginjaren wat traag is, dat leg ik er altijd wel bij uit.' Dan is er nog de onbekende *Strobilanthes atropurpureus*. 'Een snelle groeier die wat schaduw verdaagt, een goede bijenplant ook. Hij bloeit wat laat, als veel planten op hun retour zijn.'

Bij de siergrassen ook veel diversiteit. In de voortuin waaieren als contrast boven een groot vlak *Rosa* 'Schneeflocke' de ruim 1,5 meter hoge bloempluimen van *Stipa gigantea* en een groot deel van de tuin is hier gevuld met golven van *Sesleria autumnalis*. 'Een bladhoudende soort die jaarrond mooi is, belangrijk in de voortuin. In de twee golven heb ik hier en daar wat bloembollen gemengd, *Allium christophii* en *Tulipa* 'Lilac Wonder'. Ook groeien er als zomers kleuraccent een aantal *Stachys monieri* 'Hummelo'. *Sesleria autumnalis* heeft een bescheiden, mooie bloei en groeit helemaal dicht. 'Onderhoudsvriendelijk.' Een favoriet is nog *Hakonechloa macra*. 'Een topplant, met heel lang sierwaarde.'

PERSOONLIJKE BEGELEIDING

Voor de beplanting van tuinen als Jardin Plume zoekt Joep goede kwaliteitskwekers met een uitgebreid sortiment. 'Soortechtheid en plantmateriaal met een goed doorwortelde kluit vind ik essentieel.' Voor deze tuin, die door hemzelf in 2015 werd aangeplant, was Kwekerij Liefhebbersplanten van Dieuwke Wijn de leverancier. Belangrijk bij tuinen met zo'n uitgebreid beplantingsplan is een goede aanleg en een gedegen begeleiding. Voor de aanleg werkt Joep samen met diverse hoveniers die zijn tuinen begrijpen. Soms doen die ook het onderhoud, soms doen de eigenaren dat zelf, soms komt Joep zelf langs. 'Dan kan ik samen met de tuineigenaren aan het werk en kan ik mijn kennis uitdragen.' Door het jaarlijkse onderhoud kan hij de ontwikkeling van de beplanting volgen en sturen waar en wanneer nodig. 'Klanten reageren daar positief op, die vinden het interessant om zo bij hun eigen tuin betrokken te zijn.' 🌱

Informatie

Terra Forma - tuinontwerp en beplanting
Dorpsstraat 52
1734 JJ Oude Niedorp
www.terraforma.nl